

Atmiņu stāsti. Sabiedriskais transports Ventspilī 20.gs. vidū.

Pašu acīm redzētais un pieredzētais ir vislabākās vēstures liecības, tāpēc, tuvojoties Autotransporta darbinieku dienai, iepazīstināsim ar to cilvēku atmiņu stāstiem, kuri nodrošināja pasažieru pārvadājumus pirms daudziem gadiem - 20.gs.vidū. Daļu cilvēku, kuri dalījās savās atmiņās, šobrīd jau vairs nav starp mums.

20.gs.40. un 50. Latvijā un arī Ventspilī sabiedriskā transporta nebija viegli. Sabiedriskā transporta sistēma, īpaši pārvadājumi ar autobusiem, 2.pasaules kara laikā, bija praktiski iznīcināta, tāpēc daudz ko nācās veidot pilnīgi no jauna. Pasažieru pārvadājumus pēckara gados ietekmēja arī tas, ka Latvija no valsts, kurā pārvadājumus ar autobusiem nodrošināja privātie pārvadātāji, kļuva par padomju republiku, kurā privātais bizness bija aizliegts.

Ventspils pilsētā pirmajos pēckara gados pasažieru pārvadājumu ar autobusiem praktiski nebija. 1945.gadā tika nodibināts artelis "Ventspils transportnieks", kas nodrošināja kravu pārvadājumus ar zirgiem, bet 1946. gada 18.aprīlī darbu uzsāka transporta uzņēmuma "ATK - 6" (Autotransporta kolonna nr.6), kuras rīcībā ir 19 kravas auto un 1 ārzemju firmas "Villy" taksometrs.

Savās atmiņās par šo laiku savulaik ar mums dalījās Arnolds Tropiņš, kurš visu mūžu bijis šoferis un pārvadājis pasažierus. Viņš atcerējās, ka pirmais autobuss pēc kara bijis pārtaisīts no smagās mašīnas. Kravas kastes vietā uzlika koka vai metāla būdu, kurā ierīkoja solus, taču bijušas šaubas, vai būs interese par šādu pārvietošanās iespēju. Taču izrādījies, ka ir gan. Pirmais brauciens bijis no pilsētas centra uz Selgu, un tas bijis pārpildīts. Autobusi, kas bija pārbūvēti no smagajām mašīnām, tika ekspluatēti vēl arī 50.gados.

Pirmo īsto pasažieru autobusu uzņēmums saņēma 1947.gadā, un tas kursēja maršrutā "Ventspils - Liepāja". Arhīva dati liecina, ka šajā maršrutā pirmā gada laikā pārvadāti 429 pasažieri (salīdzināšanai 2019.gadā šajā maršrutā "Ventspils reiss" pārvadājis - 24 850).

Lielāku skaitu autobusu ATK - 6 saņēma 1951.gadā - veselus 13 autobusus; tad arī tiek atklāts pirmais pilsētas maršruts no Kuldīgas ielas (nav zināms, kur īsti pietura atradusies) līdz dzelzceļa stacijai.

Daudz pieredzējušais autobusa vadītājs atcerējās, ka savulaik viens no *bīstamākajiem* maršrutiem bijis maršruts uz Vārvi, kad tur sestdienu vakaros notikušas balles. Tādos reisos pasažieri bijuši ļoti dažādi – daudzi braukuši bez biļetēm, autobusā ālējušies, demolējuši salonu. Gadījies arī pa izsistam stiklam.

Vēlākos gados bijis populāri braukt ekskursijās. Lai varētu uzņemt vairāk cilvēku, autobusiem bija speciālas piekabes, bet tām bija tendence šūpoties un braukt, kur pašām patīk. Tas, protams, bija bīstami, taču neatturēja tūristus doties tālākos braucienos – pat līdz Latgalei. Šādas piekabes izmantoja arī tajos pilsētas maršrutos vai reisos, kur bija daudz pasažieru.

Tā laika pasažieri bija izdomas bagāti un spēja atrisināt dažādas situācijas. Piemēram, kādā no tālajiem braucieniem autobusam *nobrukusi* kompresora siksna. Detaļas toreiz bija deficīts, nebija arī mobilo telefonu, lai izsauktu tehnisko palīdzību. Tad nu likuši galvas kopā un kopīgiem spēkiem izdomājuši, kā tikt ar ķibeli galā – vienam no ekskursantiem bijusi laba un izturīga ādas josta. Vēruši to no biksēm ārā un likuši autobusā. Tā nu busiņš, sajozts ar vīriešu jostu, izbraucis Latgali un atpakaļ uz ventiņiem. Re nu, cik stipras jostas tolaik ražoja!

Ja arī lasītajiem ir kāds atmiņu stāsts, dalieties ar mums, rakstot e – pastā vreiss@ventspils.lv ar norādi *Atmiņu stāsts!*